Dosarul nr. 4r-1802/24 *(4-23188281-02-4r-24042024)*
Judecătorul: Vladislav Negru

D E C I Z I E
În numele Legii

07 februarie 2025 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele completului, judecătorul: Oxana Robu
Judecătorii: Vitalie Budeci și Vladislav Schibin

Judecînd în ordine de recurs, *fără prezența părților,* recursul contraventei Boldurecu Natalia împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 25 martie 2024, în cauza contravențională, asupra contestației depusă de persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional Boldurescu Natalia, născută la *****, în privința procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021 întocmit în baza art. 76^1 alin. (1) Cod contravențional și deciziei privind aplicarea sancțiunii contravenționale din 28.11.2021

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond: 29.12.2023 – 25.03.2024;
în procedura instanței de recurs: 24.04.2024 – 07.02.2025.
Procedura de înștiințare a participanților a fost legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal -

A C O N S T A T A T:

1. Prin Decizia OSS a SP-2 a IP Botanica a DP mun. Chişinău a IGP al MAI, inspector principal Negru Mihai din 28 noiembrie 2021, în temeiul procesului verbal cu privire la contravenţie, Boldurescu Natalia a fost trasă la răspundere în conformitate cu art. 761 alin.(1) Cod contravenţional, fiindu-i stabilită o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 100 unităţi convenţionale în sumă de 5000 lei pentru faptul că, „la 28 noiembrie 2021, ora 1133, se afla în IP Botanica, nu dispunea de buletin de identitate, astfel a încălcat regulile cu privire la COVID 19”.

2. Considerând că n-a comis fapta imputată şi, respectiv, ilegal procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, Boldurescu Natalia s-a adresat în judecată cu prezenta contestaţie, prin care solicită anularea lor, invocând lipsa faptului contravenţiei (art. 441 Cod contravenţional) şi nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie (art. 443 Cod contravenţional).

3. *Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 25 martie 2024*, contestația depusă de Boldurescu Natalia Gheorghe împotriva deciziei de sancționare seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021, în cauza contravențională prevăzută de art. 761 alin. (1) din Codul contravențional, s-a respins ca fiind depusă în afara termenului de prescripție prevăzut de lege.

4. Considerînd neîntemeiată hotărîrea în cauză, contarvenienta Boldurescu Natalia, a înaintat cerere de recurs în termen prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 25.03.2024, cu declararea nuşlă aa procesului verbal cu privire la contravenţie seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021 întocmit în privinţa cet. Boldurescu Natalia; a declara nulă decizia privind recunoaşterea sa Boldurescu Natalia în calitate de vinovată de comiterea contravenţiei privind aplicarea sancţiunii contravenţionale pe cauza cu privire la atragerea la răspundere contravenţională; a declara nulă încheierea executorului judecătoresc; dispunerea încetării procesului contravenţional în privinţa cet. Boldurescu Natalia din motiv că fapta nu există

În motivarea recursului a invocat următoarele aspecte:

- despre existența procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021, a aflat la data de 01.12.2023, iar contestația a fost depusă la data de 15.12.2023, considerând că termenul de depunere a contestației a fost respectat, aceasta fiind depusă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- în ședința de judecată din 25.03.2024 s-a prezentat, dispunând la sine probele care demonstrează faptul că contestația a fost depusă la data de 15.12.2023 și anume bonurile de plată, avizul cu scrisoarea recomandată, însă instanța nu a acceptat aceste probe, comunicând că a fost emisă hotărârea, deși în ședința din data de 13.02.2024 instanța a declarat că amână ședința din lipsa agentului constatator, acest fapt fiind indicat și în portalul instanțelor de judecată. Instanța nu a comunicat faptul că se amână ședința pentru pronunțarea hotărârii, deși în ședința din 25.03.2024 instanța s-a prezentat cu hotărârea emisă;
- menționează că bonurile de plată și scrisoarea recomandată demonstrează faptul că a depus contestația în termen;
- instanța de fond eronat a interpretat prevederile art. 443 Cod contravențional al RM la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție

seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021, nu a examinat legalitatea și temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție;

- instanța de fond constatând că procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021 a fost întocmit contrar prevederilor legale și anume agentul constatator a încălcat prevederile art. 443 alin. (1) lit. d), lit. e) Cod contravențional, urma să-l anuleze și să înceteze procesul contravențional.

Procedura de înștiințare a participanților a fost legal executată.

Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, spețа deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. Judecând recursul declarat, examinând materialele cauzei, raportând situaţia de fapt la cea de drept, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis, hotărîrea Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 25 martie 2024, urmând a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeaşi instanţă, în alt complet de judecată, reieşind din următoarele considerente:

Colegiul Penal conchide, că reieșind din prevederile art. 473 alin. (1), pct. 2 lit. c) Cod contravențional, se atestă că, instanța de recurs urmează a adopta una dintre următoarele decizii: să admită recursul, să caseze hotărârea atacată, și să dispună rejudecarea cauzei în primă instanță, neprevăzându-se dreptul de a judeca cauza potrivit modului instanței de fond, efect ce impune instanței de recurs casarea hotărârii și remiterea cauzei la o nouă rejudecare.

6. Colegiul penal reiterează că, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul penal constată că deși prima instanță își întemeiază concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că,

autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât şi cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum şi circumstanțele atenuante sau agravante, însă la caz instanța de judecată a încălcat normele procedurale care duc nemijlocit la efectuarea acestor acțiuni.

Conform art. 466 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri: a) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei; b) ședința de judecată nu a fost publică; c) cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, s-a aflat în imposibilitatea de a se prezenta sau de a înștiința instanța despre imposibilitate; d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare; e) nu au fost întrunite elementele constitutive ale contravenției sau instanța a pronunțat o hotărâre de sancționare pentru o altă faptă decât cea imputată contravenientului, cu excepția cazurilor de reîncadrare juridică a acțiunilor lui în temeiul unei legi mai blânde; f) contravenientul a fost sancționat pentru o faptă neprevăzută de prezentul cod; g) s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de lege sau nu corespund faptei săvârșite sau persoanei contravenientului; h) contravenientul a fost supus anterior răspunderii contravenționale pentru această faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii contravenționale, sau aplicarea sancțiunii a fost înlăturată de o nouă lege ori anulată de un act de amnistie, sau a intervenit decesul contravenientului ori împăcarea părților în cazul prevăzut de lege; i) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; j) a intervenit o lege mai favorabilă contravenientului; k) Curtea Constituțională a declarat neconstituțională prevederea legii aplicate; l) instanța de judecată internațională, prin hotărâre în o altă cauză, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în cauza respectivă.

Astfel, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează că, instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

7. Se subliniază că, CEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art.6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, , pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006).*

Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

8. Art.455 alin.(1) și (3) Cod contravențional prevede că, ședința de judecată a cauzei contravenționale are loc cu citarea părților. Neprezentarea în ședință a făptuitorului sau a victimei, agentului constatator legal citate, fără motive întemeiate, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

9. *Colegiul explică faptul că, contradictorialitatea procesului presupune posibilitatea părților în proces civil sau penal de a cunoaște toate probele sau observațiile anexate la dosar și de a le comenta*.

10. Astfel, din conținutul recursului declarat rezultă că, prezentându-se în ședința de judecată din 25.03.2024 contravenienta Boldurescu Natalia a prezentat instanței probele care demonstrează faptul că contestația a fost depusă la data de 15.12.2023 și anume bonul de plată și avizul cu scrisoarea recomandată, însă instanța nu a acceptat aceste probe, pronunțând hotărârea în prezenta cauză.

11. Colegiul penal relevă pe când potrivit mențiunii de pe portalul instanțelor de judecată, se atestă că ședința de judecată în cauza contravențională – Boldurescu Natalia din 13.02.2024 a fost amânată din lipsa agentului constatator (f.d. 46), ceea ce prezumă că, participanții la proces erau în drept să prezinte probe în susținerea poziției sale.

Prin urmare, prin lipsirea contravenientei de a prezenta probe a avut loc o încălcare directă a articolului 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care garantează dreptul la un proces echitabil, adică dreptul oricărei persoane la judecarea în mod echitabil a

cauzei, în mod public, într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege.

Articolul 6 al Convenției mai garantează şi dreptul învinuitului să participe la examinarea procesului său penal. Acest drept face parte implicit din noțiunea de principiu al contradictorialității şi poate să derive din garanțiile conținute la literele c), d) şi e) ale articolului 6 paragraful 3 - „dreptul acuzatului de a se apăra el însuși", „ de a solicita audierea martorilor acuzării şi să obțină citarea şi audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca şi martorii acuzării".

Lezarea dreptului la un proces echitabil constă, în cazul dat, în aceia, că instanța de fond urma să anexeze la materialele cauzei înscrisurile prezentate de către contravenientă la ședința din 25.03.2024 și anume bonul de plată și avizul cu scrisoarea recomandată (f.d. 44-45), care în viziunea contravenientei demonstrează faptul că nu a omis termenul de contestare a deciziei de sancționare seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021, și să le dea o apreciere cuvenită.

Astfel, contravenienta Boldurescu Natalia nu a avut posibilitatea de a prezenta instanței probe în susținerea poziției sale.

Cu privire la respectarea dreptului la apărare, CEDO a reținut posibilitatea „părții acuzate" (a contravenientului) de a solicita și obține audierea unor martori în condiții de contradictorialitate, de a depune obiecții, de a aduce explicații și de a cunoaște învinuirea adusă.

Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

Așadar, instanța de fond nu a examinat cauza sub toate aspectele, în mod complet și obiectiv, fără a clarifica circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, fiind necesară respectarea normelor privind citarea obligatorie a părților, astfel că, Colegiul penal admite cererea de recurs, casează hotărârea contestată și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță, de către un alt complet de judecată.

12. Instanța de fond trebuie să înlăture lacunele comise la examinarea cauzei, să citeze legal părțile și în funcție de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

13. În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) p.2) lit. c) Cod Contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul declarat de către contravenienta Natalia Boldurescu se admite, casează total hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 martie 2024, prin care contestația depusă de Boldurescu Natalia Gheorghe împotriva deciziei de sancționare seria/nr. MAI05 387093 din 28.11.2021, în cauza contravențională prevăzută de art. 761 alin. (1) din Codul contravențional, s-a respins ca fiind depusă în afara termenului de prescripție prevăzut de lege, *și trimite cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător: ***Oxana Robu***

Judecător: ***Vitalie Budeci***

Judecător: ***Vladislav Schibin***